

Achterlaten

Marcus 10:17-31

Tegendraadse lezingen uit de Bijbel vandaag. Maar je zit in de kerk om dingen te horen die je normaal nooit hoort en je zingt dingen die uit jezelf nooit zou zingen.

Vandaag waar het gesprek met een man die vraagt wat hij moet doen om deel te krijgen aan het eeuwige leven. Hij valt op zijn knieën terwijl hij de vraag stelt. We lezen dat ook op plekken waar zieken Jezus om genezing vragen. Misschien is rijkdom ook wel iets waarvan je genezen moet. Berkelbach van der Sprenkel schief in een oud commentaar, dat dit de enige maal is dat zo'n vraag niet op een genezing uitloopt. Jezus' antwoord klinkt hem onthutsend bekend in de oren: 'Je kent de geboden. Pleeg geen moord, pleeg geen overspel, steel niet, leg geen vals getuigenis af, bedrieg niemand, toon eerbied voor je vader en moeder'. 'Je kent de geboden' = ik ga ervan uit dat u dat ook weet. Dus u komt niet in de kerk om te horen wat mag of niet mag. We komen in de kerk om op het verkeerde been gezet te worden. Jezus lijkt op een Zen-leraar. Die zet zijn leerling ook even op het verkeerde been: 'Hoe klinkt het geluid van het klappen met één hand?' Even in de denkstand gezet worden. En hier het woord over het oog van de naald en de kameel. De man zegt dat hij alls van jongs aan heeft nageleefd. 'Voltooid leven', zeg ik associatief. 'Is this all there is?' Dan zegt Jezus: één ding ontbreekt. Ga naar huis, verkoop alles, geef het geld aan de armen en je zult een schat in de hemel bezitten. Kom dan terug en volg mij'. Terneergeslagen vertrekt hij: hij had namelijk vele bezittingen. Niet alleen hij is geschrokken: de leerlingen ook. Jezus ziet het en zegt: Wat is het moeilijk voor rijken om het koninkrijk van God binnen te gaan! Het is gemakkelijker voor een kameel door het oog van een naald te gaan, dan voor een rijke om het koninkrijk van God binnen te gaan. Ontzet zijn de discipelen! 'Wie kan dan nog gered worden?'

'Bij mensen is dat onmogelijk, maar bij God zijn alle dingen mogelijk', zegt Jezus dan.

Onze lezing van vandaag moet in het licht van andere 'onmogelijke' woorden van Jezus gehoord worden. Eigenlijk al in 8:31, nadat Petrus beleden heeft dat Jezus de Christus is. Dan horen we voor de eerste keer dat hij zegt dat hij moet lijden en opstaan. In 9:31 herhaalt hij dat, terwijl de discipelen daarna nota bene een discussie krijgen wie van hen het belangrijkste is.

Wat in deze hoofdstukken opvalt is het onbegrip van de discipelen. Petrus wil Jezus van het lijden afhouden. De discipelen maken ruzie over de eerste plaatsen en in deze lezing de schrik van de leerlingen: 'Wie kan er dan nog gered worden?'

In ieder geval blijkt hier wel dat Marcus ons geen heiligen en 'christian soldiers' tekent die onvervaard Jezus volgen. Zeker, ze verlangen naar het Koninkrijk, maar het onderwijs van Jezus brengt hen eerder in verwarring dan dat het vertrouwen wekt. Staan zij daarin alleen? Of herkennen wij onze eigen aanvechting daarin. Wie wil niet dat er vrede komt onder de mensen, dat ziekte is weggedaan, dat rivieren van leven brengend water de wereld tot een paradijs maken? Het is vijf voor twaalf zegt de geleerden: een bewoonbare, leefbare wereld vraagt dat er nu maatregelen genomen worden. Eigenlijk gisteren al. En dat gaat ons wat kosten. Maar politici zijn bang voor hun achterbannen. Het kan je positie kosten, je

populariteit. Iemand heeft eens gezegd: Jezus vraagt geen bewonderaars, maar navolgers. Dat geldt voor verhoudingen binnen de geloofsgemeenschap, voor je relatie, voor de prioriteiten in je leven. ‘Bij de mensen is het onmogelijk’ – zegt Jezus. Ik zeg daarmee niet dat we maar met onze handen in de schoot moeten gaan zitten. Maar éérst moeten we echt beseffen: we staan met lege handen! Wat moet ik doen, vroeg de man die vele bezittingen had. Om te beginnen moet hij, net als wij, **het gewone** doen! En let eens op: in Jezus’ samenvatting van de geboden gaat het helemaal om de onderlinge relaties! Het is het kleingeld van de liefde. Paulus schrijft in Rom. 13:8 Wie de ander liefheeft, heeft de wet vervuld!

Maar het is juist op het vlak van de liefde dat ons onvermogen blijkt. ‘Wat moet ik doen?’ Ja, wat kun je doen? Een bloemetje? Extra bidden, naar de kerk gaan? Alles op alles zetten om een goed mens te zijn. En je valt jezelf tegen, valt anderen tegen. Jezus vroeg geen ‘extra’ aan de man met veel bezittingen. Hij vroeg onverdeelde liefde: volg Mij!

Want: bij God zijn alle dingen mogelijk. Struikelaars op weg naar het Koninkrijk zijn wij – maar Zijn roep/zijn liefde wekt in ons het vertrouwen dat op die weg onze levensvervulling ligt. Is het jullie opgevallen hoezeer de leerlingen op de man met vele bezittingen lijken. Zeker, zij hebben alles achtergelaten om Jezus te volgen. Maar... hebben ze dat echt gedaan? Of is het wisselgeld dat ze op tafel kunnen leggen om er straks iets voor terug te verwachten? Daar lijkt het in het vervolg (vs. 35-38) wel op als Jakobus en Johannes vragen of ze straks links en rechts van Jezus mogen tronen. Het maakt de anderen woedend: gaan de ereplaatsen nu aan hun neus voorbij? (vs. 41) De man werd geblokkeerd door zijn vele bezittingen. En zij... zij azen op aanzien en invloed in Gods nieuwe wereld. En als de anderen horen wat ze vragen, worden ze woedend:

Het antwoord van Jezus is ontvullend: Hij gaat daar niet over! Hij is gekomen om Gods wil te doen. Daarin ligt de ware vreugde. De man met veel bezittingen had dat niet ontdekt, want hij zocht – net als de leerlingen – de beloning buiten deze wereld. Hij kende de vreugde van de wet niet. Hij was klaar! ‘Sinds mijn jeugd heb ik mij daaraan gehouden’. Maar de psalmdichter zingt: ‘Ik heb aan uw geboden geen einde gezien’.

Wat Jezus hem aanbiedt is niet een bonus op het houden van de geboden. Hij krijgt de kans Jezus te volgen op het pad van de liefde. De niet afgedwongen, gevende liefde. Het gaat niet allereerst om doen, het gaat om ontvangen. Leven uit de bron. Het onmogelijke voor mogelijk houden: echt loslaten, achterlaten. Geloven als handeltje afzweren, geen enkele behoefde God om te kopen, want Hij schenkt ons alles vrijelijk en met vreugde.

Wij mensen lijken op die kleuter die ik deze week in de boekhandel zag. Ik hoorde zijn moeder zeggen: ‘Dat is chanteren, daar trap ik niet in hoor’. Ze zag mij kijken en zei: ‘Hij zei zojuist: Als u dit boek voor mij koopt, ga ik niet schreeuwen’. Prachtig vond ik het. Moeder was er gelukkig niet van onder de indruk. Zo is de Eeuwige ook niet onder de indruk van onze drukdoenerij, onze opgebouwde verdiensten. ‘Wat bezit gij dat gij niet ontvangen hebt?’ De weg van de liefde is vreugdevol en bij tijden ontmaskerend. Jezelf in het licht van de liefde leren zien is een pijnlijke weg.

Geloven doe je niet om er beter van te worden of je - moreel of financieel - boven anderen te verheffen. Degenen die straks naast Jezus tronen zijn misdadigers, terroristen volgens de Romeinen. Volgens Karl Barth prototype van de christelijke gemeente. Falend, schuldig, hunkerend naar bevrijding. Laatsten die de eersten blijken te zijn. En wie echt alles

achtergelaten hebben, ontvangt het op mystieke wijze ook weer terug. De vreugde van het kindschap en ouderschap, een dak boven je hoofd. Je had nergens meer op gerekend en het valt je zomaar toe. En dan die woorden waarmee Jezus afsluit: een graat in de keel voor wie denkt dat geloven highway naar het goede leven is. Zeker, we ontvangen veel goeds, er valt te genieten en te lachen. Maar vervolging is nooit ver weg. Want wie in de buurt van Jezus blijft, ontkomt niet aan de tegenstand die Zijn weg oproept. Waar ben je aan begonnen? En toch.. u bent eraan begonnen en zingt er onderweg ook nog bij. Als dat geen wonder is.

Gebeden Bergkerk – 10 oktober 2021

Gij, God, wilt ons
een nieuwe weg zijn
waar onze wegen worden afgesneden,
waar wij zijn verdwaald
in de veelheid van geluiden en geruchten.
Laat dan uw Woord alleen,
dat niet voorbijgaat,
ons wegroepen uit
onze verlegenheid en verlamming.
Ook al kost onze nieuwe geboorte
ons pijn en onzekerheid,
ont-dek in ons
een nieuw vertrouwen.

Leer ons onze wereld
onder ogen komen,
met de ogen van Jezus, uw Zoon:
dat wij de schone schijn doorzien,
die zoveel onrecht verhult;
dat wij niet geïmponeerd raken
door wat macht heeft en aanzien;
dat wij de ontferming kennen
waarmee hij naar mensen zag.

Leer ons
onze ogen niet te sluiten,
ook niet als deze wereld ons verontrust;
dat wij wakend en biddend
heel haar bewegen

blijven toetsen aan uw Woord;
sprekend, waar onrecht geschiedt,
helpend, waar wordt geleden,
biddend, om niet te vergeten.
Met een hoopvol hart
gedenken wij de bereidheid
van mensen tot gesprek.
Dat de wil tot vrede
ook in hun harten zal leven.

Voor mensen bidden wij
die lijden aan de geboortepijnen
van uw koninkrijk:
dat zij bondgenoten mogen vinden
en kracht ontvangen te volharden
opdat de vreugde om nieuw messiaans
leven
hun niet onthouden wordt.
Geef ons in deze dagen
politici die het durven wagen
te breken met meer van hetzelfde,
dat zij wakker gehouden worden
door het roepen van kleine mensen.

En onze gedachten
en onze gebeden willen zijn
bij wie getekend worden
door schaduwen en pijn:
dat zij in het wankel evenwicht
dat hun leven nu is,
niet alleen zijn.
In de stilte verbinden wij
de naam van Christus
met al de namen van hen,
die aan onze zorg en liefde
zijn toevertrouwd: